

Den 4. maj 2001
J.nr. 97-2311-0020
JDA

AFGØRELSE
(varmeforsyning)

Klage fra
over afgørelse af 27. september 2000 fra
om opkrævning af udtrædelsesgodtgørelse fra

Læsø Kommune, Fjernvarmeforsyningen
Energitilsynet
Superbrugsen, Læsø

Sagen er indbragt for Energitiklagenævnet ved brev af 23. oktober 2000 fra Læsø Kommune, Fjernvarmeforsyningen, der klager over Energitilsynets afgørelse af 27. september 2000, hvorefter der ikke kunne opkræves en udtrædelsesgodtgørelse for Superbrugsen, Byrum Hovedgade 73, Læsø.

I Energitiklagenævnets behandling af sagen har deltaget formand, cand.jur. Jørgen Nørgaard, næstformand, professor, cand.polit. Christen Sørensen, professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen, direktør H.C. Mortensen og direktør Niels Jørgen Ravn Sørensen.

Energitilsynets afgørelse

Fra Energitilsynets afgørelse af 27. september 2000 citeres:

”Efter at Energitilsynet [Gas- og varmeprisudvalget] den 19. november 1999 havde besvaret en henvendelse af 13. oktober 1999 vedrørende udmeldelse af Læsø kommunale fjernvarmeforsyning, fra hr. Henrik Autzen, Tørkerivej 11, Læsø, der er forbruger under fjernvarmeforsyningen, har forbrugeren med brev af 25. august 2000 på ny henvendt sig til Energitilsynet vedrørende ”betaling af udtrædelsesbeløb”.

Forbrugeren finder, at den kommunale varmeforsynings krav om betaling af et udtrædelsesbeløb er i strid med Gas- og varmeprisudvalgets afgørelse af 19. november 1999, og henviser til, at det i afgørelsen anføres, at det vil være urimeligt, om der opkræves en egentlig udtrædelsesgodtgørelse, hvis der løbende gennem tilslutning af nye forbrugere finder en udbygning af værket sted, og værket tillige er veldrevet.

Af foreliggende bilag fremgår, at varmeforsyningen pr. 18. august 2000 havde etableret 167 stikledninger og installeret 183 målere samt, at der inden for forsyningsområdet er 44 potentielle endnu ikke tilsluttede ejendomme, hvoraf 6 har elvarme.

.....

Af varmeforsyningens anmeldelse af regnskaber til tilsynets offentlige register fremgår i øvrigt følgende:

Regnskabsår	Antal solgte GJ	Udgifter	Pris pr. GJ
1/1-31/12 1996	19.096	2.422.000	126,83
1/1-31/12 1997	17.829	2.344.000	131,47
1/1-31/12 1998	15.373	1.771.000	115,20
1/1-31/12 1999	13.255	2.131.000	160,77

Regnskabsår	Fremmedkapital	Antal kunder	Gæld pr. kunde
31/12 1996	10.382.000	170	60.488
31/12 1997	10.282.000	181	56.806
31/12 1998	10.655.000	183	58.224
31/12 1999	10.654.000	183	58.218

Forsyningens samlede udgifter i perioden 1996-1999 har således pr. solgt GJ ligget mellem 115 og 160 kr. og gælden pr. kunde på ca. 60.000 kr.

Ud fra Energitilsynets kendskab til varmemforsyningsvirksomhederne i Danmark ligger omkostningerne ikke i den øverste ende for så vidt angår udgifterne pr. GJ og gæld pr. kunde. Der er derfor ingen indikation af, at værket ikke skulle være veldrevet, og ud fra de anmeldte oplysninger om udviklingen i antallet af forbrugere, samt om varmemforsyningens økonomiske forhold, findes det urimeligt, om forsyningen i forbindelse med den konkrete udtræden opkræver en egentlig udtrædelsesgodtgørelse.”

Klagen

Klagen af 23. oktober 2000 er således:

”Læsø Kommune, Fjernvarmemforsyningen påklager hermed Energitilsynets afgørelse af 27. september 2000 J.nr. 2:5-1238, bl. angående Fjernvarmemforsyningens ret til at opkræve udtrædelsesgodtgørelse.

Sagen omhandler den nu nedrevne ejendom, beliggende Byrum Hovedgade 73, 9940 Læsø, der er ejet af Superbrugsen, Byrum Hovedgade 77, 9940 Læsø. I forbindelse med nedrivningen af ovennævnte ejendom afkræver Læsø Kommune, Fjernvarmemforsyningen et beløb, der modsvarer forbrugerens (Superbrugsen) forpligtelser i henhold til fjernvarmemforsyningens tidligere tariffer og leveringsbestemmelser, hvorefter Superbrugsen indgiver klage til Energitilsynet.

I brev til Læsø Kommune, Fjernvarmemforsyningen af 19. november 1999 J.nr. 2:5-1042, kender Energitilsynet [Gas- og varmeprisudvalget] Fjernvarmemforsyningens tarif og leveringsbestemmelser urimelige, og angiver nærmere efter hvilke retningslinier tarif og leveringsbestemmelser bør udformes. Fjernvarmemforsyningen udformer efterfølgende ny tarif og leveringsbestemmelser, der bliver godkendt af kommunalbestyrelsen i Læsø Kommune og anmeldt til Energitilsynet.

Energitilsynet anfører videre i brev af 19. november 1999 J.nr. 2:5-1042, bl.a. at:

- et varmeværk, som udgangspunkt må være berettiget til hos den forbruger, der – af den ene eller den anden grund – ikke længere ønsker at aftage varme fra værket, at opkræve en egentlig udtrædelsesgodtgørelse og dette uanset indholdet af en tidligere indgået kontrakt og uanset om anmeldte leveringsbestemmelser måtte indeholde bestemmelser herom eller ej.
- et grundlæggende synspunkt er, at en forbruger, der ønsker at ophøre med at aftage varme fra værket, ”rydder op efter sig”, og betaler sin forholdsmæssige andel af selskabets gæld på udtrædelsestidspunktet.
- På den anden side vil det – i medfør af varmemforsyningsloven – være urimeligt, om der i tilfælde af, at en forbruger udtræder, opkræves en egentlig udtrædelsesgodtgørelse, hvis der løbende gennem tilslutning af nye forbrugere – der således overtager den udtrædendes forpligtelser til at medvirke til afvikling af værkets gæld – finder en udbygning af værket sted og værket tillige må antages at være økonomisk veldrevet.

I henhold til foranstående fremsender Læsø Kommune, Fjernvarmemforsyningen berettiget krav om betaling af udtrædelsesgodtgørelse til Superbrugsen, hvorefter Superbrugsen igen indgiver klage til Energitilsynet. I brev af 27. september 2000 J.nr. 2:5-1238, bl., giver Energitilsynet Superbrugsen medhold i den fremførte klage.

På den baggrund vil Læsø Kommune, Fjernvarmemforsyningen for at underbygge nærværende klage, hermed gerne fremføre følgende:

- De nye forbrugere, der er blevet tilsluttet fjernvarmeforsyningen siden etableringen i 1993, er blevet tilsluttet indenfor det eksisterende forsyningsområde og forsyningsnet. Der er således alene som ny-anlæg blevet udført stikledninger for at tilslutte nye forbrugere.
- Der har ikke fundet en udbygning af værket sted og værket arbejder tillige inden for den udlagte kapacitet.
- Ved projektering af fjernvarmeanlæg dimensioneres værket til at kunne dække varmebehovet i hele forsyningsområdet – der kalkuleres med en strakstilslutning på 80-90% og en løbende tilslutning af de resterende forbrugere. Det er Læsø Kommune, Fjernvarmeforsyningens opfattelse at et varmeværk ikke kan opfattes som veldrevet førend værkets kapacitet er fuldt udnyttet.
- Der er i Energitilsynets brev af 27. september 2000 J.nr. 2:5-1238, bl., anvendt forskellige tal for antal forbrugere/kunder.”

Energitilsynets udtalelse

Fra Energitilsynets udtalelse af 10. november 2000 citeres:

”Det anføres i udvalgets afgørelse af 19. november 1999 at det vil være urimeligt i varmeforsyningslovens forstand, at der opkræves en udtrædelsesgodtgørelse, hvis der løbende *gennem tilslutning af nye forbrugere* finder en udbygning af værket sted.

Udvalget har ikke lagt vægt på, om nye områder eventuelt er blevet inddraget under forsyningsområdet og/eller om ledningsnettet er blevet udbygget.

Afgørende har været, at nye forbrugere overtager den udtrædendes forpligtelser til at medvirke til afvikling af varmeforsyningens gæld, og at der således ikke påføres de forbrugere, der fortsat aftager varme fra værket, en øget økonomisk byrde.

Ud fra de oplysninger, der forelå, da Energitilsynets afgørelse af 27. september 2000 blev truffet, er der siden varmeforsyningens etablering blevet tilsluttet yderligere forbrugere, hvortil kommer, at værkets omkostninger ikke ligger i den øverste ende for så vidt angår udgifter pr. GJ og gæld pr. kunde. Værket må således betragtes som veldrevet.

Ud fra det oplyste ses der ikke i det foreliggende tilfælde at være forhold, der tilsiger at ændre tilsynets afgørelse af 27. september 2000., og det henstilles, at afgørelsen stadfæstes.”

Sagens baggrund

Den omhandlede ejendom blev tilsluttet fjernvarmeforsyningen i 1993. Superbrugsen købte ejendommen for at sikre sig udvidelsesmuligheder og har i den forløbne periode udlejet ejendommen til beboelse. I forbindelse med lejerens opsigelse 1. juli 1999 besluttede Superbrugsen at ejendommen skulle nedrives og arealet anvendes som udenomsareal indtil videre. Superbrugsen anmodede derfor Fjernvarmeforsyningen om at blive frigjort for forpligtelserne i henhold til leveringsaftalens § 1.3, hvilket fjernvarmeforsyningen afviste og i stedet tilbød forhandling om frigørelse mod betaling af et engangsbeløb. Superbrugsen afslog dette under henvisning til, at den pågældende bestemmelse er i strid med reglerne for levering af kollektiv energi.

Den 13. oktober 1999 anmodede Henrik Autzen på vegne af Superbrugsen Gas- og varmeprisudvalget om en stillingtagen til § 1.3 om tilslutning af supplerende varmekilder i leveringsaftalen mellem forbrugeren og Fjernvarmeforsyningen. Henrik Autzen oplyste i brev af 12. november 1999 til Gas- og varmeprisudvalget, at ifølge § 21.1 i Fjernvarmeforsyningens generelle leverings-

bestemmelser vil pligten til at betale faste afgifter kunne ophæves, hvis bebyggelsen nedrives eller andre lignende særlige omstændigheder gør sig gældende.

Gas- og varmeprisudvalgets afgørelse af 19. november 1999 fastslog, at bestemmelserne om aftagepligt og uopsigelighed i kontrakten og leveringsbestemmelserne var urimelige i varmemforsyningslovens forstand og måtte ændres. Afgørelsen henviste samtidig til Højesterets dom af 2. april 1987, hvorefter pligten til at aftage en ejendoms samlede forbrug af varme fra værket som en aftage- og medlemspligt i en bindingsperiode på 20 år, er urimelig og bør ophæves, dog at udtræden af værket kan betinges af betaling af en godtgørelse til værket.

Fjernvarmeforsyningen ændrede efterfølgende leveringsbetingelserne i henhold til udvalgets afgørelse. Fjernvarmeforsyningen anmeldte den 17. juli 2000 ændrede priser samt en ny bestemmelse om udtrædelsesgodtgørelse til Energitilsynet. Den 20. juli 2000 bekræftede Energitilsynet anmeldelsen af de ændrede priser m.m.

Læsø Kommune fremsendte 17. juli 2000 en faktura på 45.690,70 kr. til Superbrugsen, udgørende Superbrugsens andel af varmeværkets gæld i forbindelse med udtræden af fjernvarmeforsyningen. Ejendommen var i mellemtiden nedrevet.

Lovgivning og leveringsbestemmelser

Ifølge § 21, stk. 1 i lov om varmemforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000, skal tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de af §§ 20 og 20 b omfattede ydelser med angivelse af grundlaget herfor anmeldes til Energitilsynet. Det følger af § 21, stk. 3, at tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt, er ugyldige.

Af Læsø Kommune, Fjernvarmeforsyningens generelle leveringsbestemmelser, modtaget i Gas- og varmeprisudvalget den 5. november 1999, fremgår bl.a.:

”21.1. Betalingspligt: Nedrives bebyggelsen eller gør andre lignende særlige omstændigheder sig gældende, vil pligten til at betale faste afgifter kunne ophæves.

21.2. Forbrugerens opsigelse: Forbrugeren har dog ret til at opsiges leveringsforholdet med et varsel på 1 år, jfr. dog § 3 i leveringsaftalen.

.....

21.4. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte takst for opsigelse. Takststørrelsen vil i givet fald fremgå af takstbladet.

Af en leveringsaftaletekst fra 1993 mellem Fjernvarmeforsyningen og Superbrugsen, der er modtaget i Gas- og varmeprisudvalget den 5. november 1999, fremgår bl.a.:

”1.2. Undertegnede ejere af nævnte ejendom forpligter sig til på egne og efterfølgende ejeres vegne at aftage ejendommens varmemforbrug fra fjernvarmeforsyningen.

1.3. Den herved påtagne forpligtelse hindrer ikke, at den til enhver tid værende ejer af ejendommen kan anvende pejs eller brændeovn som supplerende varmekilde, hvis disse ikke er tilsluttet det vandbårne system. Anden supplerende varmekilde skal godkendes af fjernvarmeforsyningen. Enhver forbruger er – uanset forbrug – pligtig at afregne for mindst 4.2 Mwh/år (svarende til ca. 600 liter olie ved oliefyring) plus fast afgift.

1.4. Som fjernvarmeaftager er ejeren af ejendommen berettiget og forpligtet i overensstemmelse med de i nævnte kontrakt og fjernvarmeforsynings leveringsbestemmelser til enhver tid indeholdte bestemmelser.

.....

3.1. Nærværende kontrakt kan opsiges i henhold til selskabets leveringsbestemmelser, og under hensyn til den til enhver tid gældende lovgivnings bestemmelser. Kontrakten kan dog ikke opsiges, så længe kommunen stiller garanti for lånene (ca. 20 år).

.....”

Om Fjernvarmeforsynings takstblad gældende fra 1. januar 1999 oplyser Gas- og varmeprisudvalget følgende:

”Tilslutningsafgift	10.500 kr. excl. moms
Forbrugsafgifter	550 kr. excl. moms
Kwhpris = 0,57 kr. excl. moms	
Min. Forbrug MWh – afgift, min 4,2	2.394 kr. excl. moms
MWh (4200 kWh), svarende til ca. 600 l fyringsolie.”	

medens takstbladet for 2000 udfærdiget 17. juli 2000 fastsætter følgende:

”Tilslutningsafgift	10.800,00 kr. excl. moms
Forbrugsafgifter	
Abonnementsafgift pr. måler	1.400,00 kr. excl. moms
Effektbidrag pr. m ²	13,06 kr. excl. moms
Kwhpris =	0,40 kr. excl. moms

Ved udtræden af fjernvarmeforsyningen skal der betales en forholdsmæssig andel af gælden. De tilsluttede antal m² boligareal bruges som udgangspunkt for en forholdsvis fordeling af denne.

Læsø Kommunalbestyrelse, den 17. juli 2000.”

Energiklagenævnets bemærkninger

Fjernvarmeforsynings takstblade for 1999 og 2000 indeholder ikke takster for opsigelse som omhandlet i leveringsbestemmelsernes § 21.4. Bestemmelsen om udtrædelsesgodtgørelse indgår først i takstbladet af 17. juli 2000, som Fjernvarmeforsyningen anmelder den 17. juli 2000 til Energitilsynet.

Da Superbrugsen har opsagt sit medlemskab den 1. juli 1999 og efter § 21.2 i leveringsbestemmelserne har 1 års opsigelse, må Superbrugsens medlemskab betragtes som ophørt den 1. juli 2000.

Nævnet finder ikke, at bestemmelsen i § 21.4 om takst for opsigelse kan sidestilles med regler om betaling af udtrædelsesgodtgørelse. Der findes derfor på udtrædelsestidspunktet ingen bestemmelser om udtrædelsesgodtgørelse i Fjernvarmeforsynings leveringsbestemmelser. Derimod fremgår det af § 21.1, at man vil kunne give afkald på betaling af den faste afgift i forbindelse med nedrivning af en bebyggelse.

Nævnet finder herefter ikke, at Fjernvarmeforsynings krav om udtrædelsesgodtgørelse kan gøres gældende overfor Superbrugsen.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 27. september 2000 stadfæstes.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 26 i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000.

Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

P.N.V.

Jørgen Nørgaard

/Joy Hougaard R. Dam